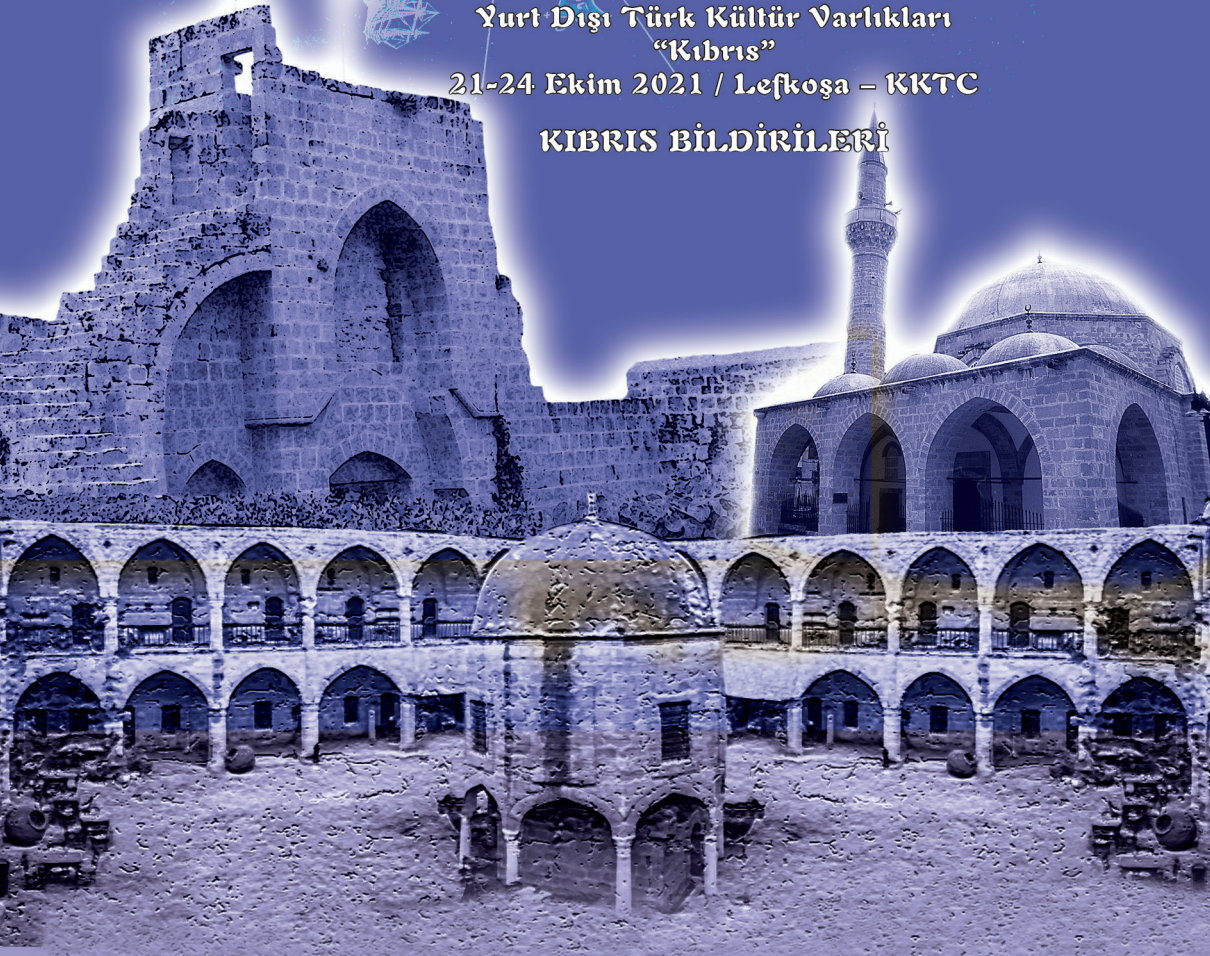

9. ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ ONGRESİ

Yurt Dışı Türk Kültür Varlıkları
"Kıbrıs"

21-24 Ekim 2021 / Lefkoşa – KKTC

KIBRIS BİLDİRİLERİ

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

9. ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ KONGRESİ

Yurt Dışı Türk Kültür Varlıkları “Kıbrıs”
21-24 Ekim 2021/ Lefkoşa
KIBRIS BİLDİRİLERİ

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

T.C.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını: 648

Bilimsel Toplantılar Dizisi: 218

ISBN: 978-975-17-5812-5

9. ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ KONGRESİ
YURT DIŞI TÜRK KÜLTÜR VARLIKLARI "KIBRIS"
21-24 EKİM 2021 / LEFKOŞA – KIBRIS BİLDİRİLERİ

© Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı - 2024

E-Yayın

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı

Ziyabey Cad. No:19 Balgat-Çankaya/ANKARA

Tel: 0.312 284 34 18 • Belgegeçer: 0312 284 34 65

www.akmb.gov.tr

Grafik Tasarım:

Mert SARIYILDIZ

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ AYDIN SAYILI KÜTÜPHANESİ KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Uluslararası Türk Kültürü Kongresi (9. : 2021 : Lefkoşa, KKTC)

9. Uluslararası Türk kültürü kongresi: Yurt dışı Türk kültür varlıkları "Kıbrıs": 21-24 Ekim 2021, Lefkoşa: Kıbrıs bildirileri / yayına hazırlayan: Oya Meşeli. — Ankara : Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2024.

717 sayfa : fotoğraf, şekil, çizim, harita ; 24 cm .— (AKDITYK Atatürk Kültür Merkezi Yayını ; 648. Bilimsel Toplantılar Dizisi; 218)

ISBN: 978-975-17-5812-5

1. TÜRKİYE -- UYGARLIK -- KONGRELER
2. TÜRKİYE -- KÜLTÜR -- KONGRELER
3. KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ -- UYGARLIK -- KONGRELER
4. KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ -- KÜLTÜR -- KONGRELER
5. KUZAY KIBRIS -- SOSYAL YAŞAM VE GELENEKLER - KONGRELER
6. KIBRIS TÜRKLERİ -- SOSYAL YAŞAM VE GELENEKLER - KONGRELER
7. KUZAY KIBRIS -- MİMARİ -- KONGRELER
8. KIBRIS TÜRKLERİ -- FOLKLOR -- KONGRELER
9. KIBRIS TÜRKLERİ -- SANAT -- KONGRELER
10. KIBRIS TÜRKLERİ -- TARİH -- KONGRELER

I. Meşeli, Oya II. e.a. III. dizi

956.45

Uluslararası Yayınevi

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 1983 yılında kurulmuş olup 40 yıldır uluslararası düzeyde faaliyet göstermektedir. "Tanınmış Uluslararası Yayınevi" kategorisinde yer alan AKM; yayımladığı özgün bilimsel kitaplar, çeviri eserler (Almanca, Çince, Fransızca, İngilizce, Rusça vd.) ve bilimsel süreli yayınlar ile çalışmalarını ulusal ve uluslararası alanlarda yürütmeye devam etmektedir.

AKM tarafından yayımlanan eserler, Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almakta; dünyanın en geniş çevrim içi kamu erişim kataloğu olan Worldcat.org' da dizinlenmektedir.

Yayınlarmızla ilgili ayrıntılı bilgiye akmb.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

9. ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ KONGRESİ

Yurt Dışı Türk Kültür Varlıkları “Kıbrıs”
21-24 Ekim 2021/ Lefkoşa
KIBRIS BİLDİRİLERİ

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

SUNUŞ

9'uncu Uluslararası Türk Kültürü Kongresi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı tarafından 2021 yılının Kıbrıs'ın fethinin 450. yılına tekabül etmesi münasebetiyle 21-24 Ekim tarihleri arasında "Yurt Dışı Türk Kültür Varlıkları: Kıbrıs" temasıyla Lefkoşa'da gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin bilim ve kültür dünyasına katkı sağlama hedefiyle, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı tarafından ilki 1985 yılında Ankara'da gerçekleştirilen Uluslararası Türk Kültürü Kongreleri dört yılda bir ve farklı alt başlıklarda düzenlenmektedir. Sekizincisi 2013 yılında "Kültürel Miras" temasıyla Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Valiliğinin katkılarıyla Eskişehir'de gerçekleştirilen kongrede "kültürel ve doğal miras", "kültürel miras ve kimlik", "kültürel mirasın korunması", "kültür politikaları ve yönetimi", "kültür ekonomisi ve endüstrisi" ana başlıkları altında 123 bilim insanı tarafından 108 bildiri sunulmuştur.

"Yurt Dışı Türk Kültür Varlıkları: "Kıbrıs" teması kapsamında düzenlenen 9'uncu Uluslararası Türk Kültürü Kongresi'nde, 1571'deki fetihinden bu yana Doğu Akdeniz'de beşiklik ettiği medeniyetlerin izlerini taşıyan Kıbrıs'ın kültürel zenginliği sanat, edebiyat, mimari, musiki, vakıflar ve kültürel kimlik gibi ana başlıklar altında ve 12 oturumda alanında uzman 55 bilim insanının katkılarıyla kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. *Edebiyat, Halk Bilimi, Mimari, Musiki, Sanat Tarihi, Somut Olmayan Kültürel Miras, Tarih, Uluslararası İlişkiler ve Vakıflar* başlıkları altında bildiriler sunulmuş, söz konusu bildiriler kapsamında adanın dört bir yanını süsleyen camiler, medreseler, kütüphaneler, çarşılar, bedestenler ve geleneksel Türk evleri gibi somut kültür varlıklarından; edebi eserler, masallar, ağzılar, ezgiler, sanatlar gibi soyut kültür varlıklarına değinilmiştir. Kongremizle Kuzey Kıbrıs'ta yer alan kültür varlıklarımızın, dünya kültür mirasına sahip çıkma anlayışı içinde korunması, gelecek nesillere aktarılması ve ileriki yıllarda yapılacak çalışmalara zemin oluşturması açısından büyük önem taşıdığı vurgulanmıştır.

Atatürk Kùltür Merkezi Başkanlığı olarak 9'uncu Uluslararası Türk Kùltürü Kongresini teşrif eden devlet adamları ve bilim insanları ile tüm katılımcılara teşekkürlerimizi sunar, kongre kapsamında sunulan değerli bildirimleri okuyucu ile buluşturmaktan mutluluk duyarız.

Dr. Zeki ERASLAN
Atatürk Kùltür Merkezi Başkanı

İÇİNDEKİLER

Prof. Aysen SOYSALDI Kıbrıs El Sanatları ve Etnografyası	1
Prof. Dr. Abdülhamit TÜFEKÇİOĞLU Kıbrıs Mîmârisinde Sanatkâr İmzaları	31
Prof. Dr. Ahmet Ali BAYHAN Tipolojik Açıdan Öne Çıkan Örneklerle Kıbrıs'taki Cami Mimarisinin Değişkenliği	67
Prof. Dr. Ahmet ÖGKE Kıbrıs'ta Tasavvuf ve Lefkoşa Mevlevîhânesi	113
Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ Fetih Sonrası Kıbrıs'ın Türk Hayrat Sistemine Entegrasyonu ve Günümüze Yansıması	135
Prof. Dr. Bülent SALDERAY Kıbrıs Türk Resim Sanatı ve Öncü Ressamları	171
Prof. Dr. Cenk GÜRAY ♦ Prof. Dr. Murat Salim TOKAÇ Akdeniz'deki Osmanlı Hafızası Garp Ocağı Şairleri	187
Prof. Dr. Emine YILMAZ Kıbrıs Ağız Verileri ve Tietze Sözlüğü	201
Prof. Dr. Feyzan GÖHER Kıbrıs Türkülerine Yansıyan Düğün Gelenekleri	211
Prof. Dr. Hüseyin ALGÜL Hala Sultan Ümmü Harâm Bint Milhan	235
Prof. Dr. İbrahim BENTER ♦ Aytül BİLEN Kıbrıs Vakıflar İdaresi ve İyilik Gönüllüleri	259

Prof. Dr. Kadir PEKTAŞ Menteşeoğulları Dönemi Bağlamında Anadolu-Kıbrıs Sanat İlişkileri ...267	
Prof. Dr. Mustafa SEVER Kıbrıs Masallarında Gündelik Hayattan İzler 287	
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU Bazı Başat Efsanelerin Kıbrıs'taki Yayılımı Üzerine 297	
Prof. Dr. Ulvi KESER Akdeniz Uygurluğu ve Kıbrıs'ta Türk İzleri 313	
Doç. Dr. Nazım BERATLI Kıbrıs'ta Teknoloji Kullanımının Politik Düşünceye Etkisi 349	
Doç. Dr. Hasan CİCİOĞLU Kıbrıs Türk Kimliği 363	
Doç. Dr. Kemal ÖZKURT Kıbrıs'ın Fethi ve Bazı Mabetlerin Ulu Camiye Tahvili 373	
Doç. Dr. Osman ERCİYAS Kıbrıs Türk Ağzında Yerleşen Batı Kökenli Sözcükler 387	
Doç. Dr. Tahir KAHHAR Türk Yurtlarının Tanıtılmasında Edebiyatın Rolü ve Kıbrıs 405	
Doç. Dr. Ubeydullah SEZİKLİ ♦ Prof. Dr. Murat Salim TOKAÇ Kıbrıs Türk Müziğinde İrfânî Boyut 417	
Doç. Dr. Zihni TÜRKAN Türk Kültüründe Yaşam Mekânları 435	
Yrd. Doç. Dr. Emin ONUŞ Politik-Sosyo Edebî Yansımalarıyla 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı 451	
Yrd. Doç. Dr. Zeki AKÇAM Osmanlı Öncesi Adada Yaşayan Türklere Ait Olan ve Gazimağusa'da Yeni Tespit Edilen Tamgalar Üzerine Bir İnceleme 479	
Dr. Enes KAVALÇALAN Kıbrıs'ta Osmanlı Dönemi Hamamları 497	

Dr. Nazif ÖZTÜRK

Türk Kültür Varlığı'nın En Somut Örneği Vakıflardır..... 549

Öğr. Gör. Mustafa Kemal KASAPOĞLU ♦ Mevlüt ÇAM

Kıbrıs Vakıflar Üzerine Bir Değerlendirme..... 591

İsmail BOZKURT

Kıbrıs'ta Türk Dilinde 450 Yıllık Yazınsal Birikim..... 625

Metin TURAN

Kültürel Hafıza Bağlamında Kıbrıs Türk Romanı..... 661

Sabahattin İSMAİL

Atatürk'ün Kıbrıs'ta Türk Dili ve Kültürüne Verdiği Önem 673

Suzan BAYRAKTAROĞLU

Kıbrıs Türk İslam Eserleri Müzesinde Bulunan Halı ve Kilimler..... 693

